

(Филимон)

Отець наш небесний, поблагослови нас на вивчення Твого Слова. Амінь.

Дорогі друзі, ми сьогодні переходимо до Послання до Филимона.

Це одне з найдивовижніших послань у Святому Письмі. У ньому тільки один розділ. Автор його – апостол Павло. Час написання – близько 61 чи 62р. н.е. Ці листи або послання в Новому Заповіті являють собою нову форму одкровення. До того Бог вживав для свідчення закон, історію, поезію, пророцтва або записи в Євангелії. Коли Він починає використовувати послання – то Він вживає більш особистих і дієвіших засобів. І тут ми знайдемо найрізноманітніші послання. Одні з них адресовані церкві, інші – стосуються конкретних особистостей, і мають більш інтимний характер.

Щиро кажучи, я певен, що Павло не думав, що це його послання до Филимона буде включено до канону Святого Письма – і я думаю, що йому було б трохи ніяково, якби він довідався про це. Коли ми читаємо цього листа – то складається враження, що ми зазираємо через плече Филимона і читаємо його особисту пошту. Павло адресував цього листа йому персонально. Але це не зменшує його цінності і натхненності. І Святий Дух безсумнівно включив його до Святого Письма.

До речі, це послання має свою передісторію. Филимон жив у місті Колоси. Воно знаходилося у Фрігії – це Анатолійська провінція сучасної Туреччини. Там зараз немає ніякого міста – лише руїни. Але в Павлові часи це було велике місто. Одне з Павлових послань було адресовано до колосян. Записів про те, що Павло відвідав Колоси немає, але просто є дуже багато речей, про які ми не знаємо. І тому я гадаю, що Павло, імовірно, навідувався до цього міста.

Історія цього послання виникла на чорному ґрунті рабства. В Римській імперії було приблизно 60 мільйонів рабів – і це тоді, коли загальна кількість населення не перевищувала 120 мільйонів чоловік. Раби буди майном, власністю. До них ставилися гірше, ніж до ворогів. Вони цілковито залежали від забаганок і примх своїх господарів.

В Колосах жив дуже багатий чоловік, котрий прийшов до спасенної віри в Ісуса Христа. Він, можливо, побував у Ефесі – адже тут Павло понад два роки навчав у тирській школі, кожен день – і люди приходили звідусіль, щоб послухати його. В Малій Азії жили мільйони людей, і Филимон був лише одним із тих, хто пізнав Ісуса Христа.

У Филимона були раби, і серед них один - на ймення Онисим. Йому якогось дня пощастило приспати пильність господаря - і він утік. Він учинив так, як робили більшість рабів-утікачів - подався до метрополії. Усі вони прямували до Риму. Серед його численного населення він би загубився, і всі би про нього забули.

І скоро цей Онисим, що досі був рабом, - відчув, що таке рабство на свободі, і яка може бути свобода в неволі. Він був рабом, то йому не треба було турбуватися ні про те, де йому спати, ні про те, що йому їсти. Про це дбав його господар. А тепер він упритул стикнувся із цими проблемами у Римі. Я певен, що він відчував тугу за домом, і, мабуть, був голодним.

І я уявляю собі, як він одного дня вийшов на вулицю - і побачив натовп, що зібрався, щоб послухати якогось чоловіка. Онисим пропхався до нього через увесь натовп, став навпроти і побачив, що цей чоловік був у кайданах. Онисим сам утік від кайданів, і думав, що став вільним, - але коли він почув цього чоловіка /котрого, до речі, звали Павлом/ - то подумав: "Цей чоловік - вільний, а я так і залишився рабом - рабом шлунку, рабом грошей". Я й надалі є рабом, а цей чоловік - вільний, хоча й перебуває у кайданах".

Онисим почекав, доки інші люди розійдуться, і тоді підійшов до Павла. Він хотів більше дізнатися про те, що проповідував апостол Павло - і той навернув його до Ісуса Христа - тобто, він свідчив Онисиму Євангелію, говорив про те, як Ісус Христос помер за його гріхи, і як Він був похований, але воскрес на третій день. Павло сказав йому, щоб він у всьому покладався на Господа - і Онисим так і вчинив. Він став новим творінням в Ісусі Христі.

Потім Онисим зробив те, що робить людина, коли заново відроджується - він почав думати про своє минуле життя і про погані справи, котрі він досі робив - чи не можна якось виправити те зло, яке він учинив. Він сказав апостолу: "Павле, я мушу тобі про дещо зізнатися. Я - раб-утікач." Апостол Павло спитав його, звідки він прийшов - і Онисим відповів, що з Малої Азії, з міста Колоси. Павло сказав:

"Там є церква. Хто був твоїм господарем?"

"Мій господар - Филимон." "Ти маєш на увазі Филимона, що живе на головній вулиці?" "Так".

"О, то це ж один з моїх новонавернених. Він багато чим мені зобов'язаний".

"Гаразд. Павле, як ти думаєш - чи повинен я повернутися до нього?"

"Так, повинен. Ти маєш повернутися, Онисиме, але вже за нових умов. Я пошлю листа разом з тобою".

І ось ми маємо цього листа перед собою - це Послання Апостола Павла до Филимона.

У людському серці завжди живе прагнення до свободи. Але зараз є мільйони людей, що стали рабами алкоголю. Крім того, є ті, що стали рабами наркотиків. Також є ті, що стали рабами грошей. Є такі люди, що стали рабами всемогутнього долара. Ми живемо в час, коди люди пишаються своєю свободою. Вони думають, що є вільними, але Господь Ісус Христос казав: "Якщо Син зробить вас вільними - тільки тоді ви будете на свободі". В цьому посланні ми не знайдемо аргументів за чи проти рабства. Тут говориться про свободу, котра стоїть вище понад усяке рабство на світі. Це та свобода, котрої прагне кожен з нас.

Найголовніше завдання цього послання - це виявити перед нами любов Ісуса Христа, котрою Він виправдовує нас перед Богом. Він сам займає наше місце. "Коли ж він тебе чимось покривдив, чи щось тобі винен - то це зарахуй мені". /Филимона 18/ Ми бачимо, як Ісус Христос стає на наше місце і приймає усі звинувачення, що стосуються нас, на Себе. Він зайняв наше місце у смерті, але замість того поставив нас на Своє місце у житті. "Отож, якщо маєш мене за друга - прийми його, немов мене самого". /Филимона 17/ Ми маємо перебувати у Христі перед Богом - або ми не будемо перед Ним узагалі. Онисим, цей нікому не потрібний раб-утікач, був прийнятий знову як Павло, великий Апостол, у домі свого господаря.

Мета цього послання - навчити братньої любові. Павло говорив про нові стосунки між хазяїном і рабом і в інших посланнях з ув'язнення. Тепер він демонструє їх на практиці. Ці люди, що належали до протилежних класів Римської імперії, що ненавиділи і шкодили одне одному - стали братами в Ісусі Христі. І тепер вони і діяли інакше. Це єдино можливий шлях вирішення суперечностей між працею і капіталом.

"Павло, в'язень Ісуса Христа та брат Тимофій - Филимонові любові і нашому співробітникові".

/Фил.1/

Тут Павло не згадує про своє апостольство. Коли він звертався до церкви - то мусив про це говорити, і називався як Апостол Ісуса Христа. Але це був особистий лист до особистого друга. Тому йому не треба було наголошувати на тому, що він є апостолом. Цей лист був суто особистим і я гадаю, що він би неабияк здивував решту людей, якби вони його прочитали. "Павло, в'язень Ісуса Христа".

Якби у нас була така можливість, то ми, певно, могли би поговорити з Павлом таким чином:

"Бідний Павле, як жахливо, що ці римляни запроторили тебе до в'язниці".

"Вони не запроторили мене до в'язниці".

"О, ми знаємо, що ти маєш на увазі. Це ті злостиві релігійні діячі висунули звинувачення проти тебе".

"Вони так само не вкинули мене до в'язниці".

"То хто ж посадив тебе до в'язниці?"

"Ісус Христос. Я - Його в'язень".

"Ти хочеш сказати, що служиш Тому, Хто може вкинути тебе до в'язниці?"

"Так, якщо на те буде Його воля - щоб я був у в'язниці - то я й потраплю до в'язниці. Коли буде Його воля на те, щоб я вийшов із в'язниці - то я й вийду з неї. Якщо Він захоче, щоб я був хворим - то я буду хворим. Я залежу від Нього. Доки я залежу від Нього - я повинен бути повсякчас готовим виконувати Його волю. Усе, що робиться - то мені на користь. Не турбуйтеся за мене".

Очевидно, що лист до Филимона є одним із в'язничних послань. Він є продовженням послань до ефесян, филип'ян і колосян.

"І Тимофій, наш брат" - це справді наш брат Тимофій. Це означає, що Онисим був братом Тимофієві та Павлові - але він також є і нашим братом, якщо ми є християнами. Ми всі - брати в Ісусі Христі.

"До любого Филимона". Хіба це не звучить так, ніби Павло лестить йому? Я гадаю, що так. Але він любив цього чоловіка, а також звертався до нього із проханням.

"І сестрі любій Апфії та Архипові, нашому товаришеві в боротьбі, і твоїй домашній Церкві".

/Фил.2/

"І сестрі любій Апфії". Вона, судячи з усього, була дружиною Филимона. Хоча Филимон - грецьке ім'я, але жив він у Колосах. Зате Апфія - ім'я фрігійське. Це наводить мене на думку, що молодий бізнесмен на ймення Филимон перебрався на нову територію. Він заснував свою справу у Колосах - і став багатю людиною. Він зустрівся й одружився з фрігійською дівчиною, котру звали Апфія. І тепер вони обоє стали християнами. Хіба це не чудово?

"І Архипові, нашому товаришеві по службі". Я гадаю, що це був їхній син. Він не був солдатом римської армії, але він був солдатом армії Ісуса Христа. Павло завжди наголошував на тому, що ми повинні бути добрими солдатами Ісуса Христа.

"І твоїй домашній Церкві". Вони не тільки змінилися самі, але вони також створили власну церкву у своєму домі. Поговоримо про це докладніше. Зараз церковній споруді надають надто великого значення, але для помісної церкви головне - це стосунки між віруючими. В Павлові часи помісна церква не перебувала в якійсь спеціальній будівлі - вона взагалі не мала ніякого приміщення. Для поганських богів було споруджено велетенські храми, але ранньохристиянські

церкви не мали своїх приміщень; вони зустрічалися вдома. І треба цінувати те, що протягом двох століть церкви існували і зустрічалися лише в домах віруючих.

"Благодать вам і мир від Бога, Отця нашого і Господа Ісуса Христа".

/Фил.3/

Це типове для Павла привітання, котре він адресував усім церквам і людям, до котрих звертався.

"Дякую Богові повсякчас, згадуючи тебе у своїх молитвах."

/Фил.4/

Це була людина, за котру апостол Павло молився.

"Бо чую про любов твою і віру, що її ти маєш до Господа Ісуса і щодо всіх святих".

/Фил.5/

Життя Филимона було живим свідченням.

"Щоб спільність твоєї віри стала діяльною у пізнаванні всякого добра, що є між вами заради Христа".

/Фил.6/

Він не був самотнім у своїй вірі. "Всяке добро" – було наслідком того, що "Бог викликає у вас і хотіння і діяння за Своїм уподобанням". /Флп.2:13/

"Велику я мав радість і втіху з твоєї любові – бо ти, брате, дав відпочинок серцям святих".

/Фил.7/

Павло мав велику радість і втіху від любові Филимона до інших віруючих і до нього самого.

"Через те я, хоч і маю повну в Христі сміливість тобі наказувати, що маєш робити – все ж таки я волію тебе просити в любові – я Павло, старий уже, а тепер ще й в'язень Ісуса Христа".

/Фил.8,9/

Апостол Павло звертається з великодушним проханням про Онисима. Він переходить тепер до безпосередньої мети свого листа. "Я, Павло, старий уже". Павлові на той час було тільки 60 років, але він був уже старий. Страждання за Христа зробило його старим передчасно.

"Благаю тебе про мого сина, що його народив у кайданах – про Онисима".

/Фил.10/

Апостол Павло просить за свого сина. Хоч він не був одруженим, але мав багато синів. Він раніше називав Тита і Тимофія своїми синами, а тепер так само назвав і Онисима.

"Що колись був тобі непотрібним – тепер же і тобі і мені вельми потрібний".

/Фил.11/

Ви можете зрозуміти, друзі, що як раб Онисим був не дуже потрібним. Він не працював, бо не мав до того ніякої охоти.

Але коли Апостол Павло повернув його назад уже віруючим, то сказав так: "Тепер уже він став вам потрібним і корисним. І я не хочу, щоб ви при - йняли його назад як раба".

"Я тобі його повертаю, а ти його прийми - бо він моє серце. Я хотів затримати його коло себе - щоб він мені замість тебе служив у кайданах Євангелії".

/Фил.12,13/

Павло просить, щоб Филимон прийняв Онисима так, як прийняв би самого Павла. Він хотів затримати Онисима біля себе, але не хотів нічого робити, не порадившись з Филимоном.

"Та без твоєї згоди я нічого не хотів робити - щоб твоє добродійство не було наче з примусу, лише - добровільне".

/Фил.14/

Павло каже: "Я не затримав Онисима, бо це було б несправедливо. Якби ти сам ласкаво захотів відправити його до мене, то я був би дуже радий".

"Можливо, що він лише для того відлучився від тебе на час, щоб ти прийняв його навіки - і вже не як слугу, але як щось більше, ніж слугу - як брата любого, яким він є, особливо для мене - а тим більше для тебе, як тілом, так і в Господі".

/Фил.15,16/

Коли Онисим став віруючим, то його становище і стосунки з Филимоном змінилися. Так і ми, коли були грішниками, були чужими для Господа. Але коли прийняли Ісуса Христа як свого Спасителя, ми ввійшли у велику християнську сім'ю і стали дітьми Божими.

"Отож, якщо ти маєш мене за друга - то прийми його, немов мене самого".

/Фил.17/

"Коли ж він тебе чимось покривдив чи щось тобі винен - то це зарахуй мені".

/Фил.18/

Все це створює дивовижну картину. Коли б я прийшов до Бога Отця за спасінням, то, напевне, міг би почути, як Господь Ісус Христос говорив: "Якщо він зробив щось Тобі на шкоду, або винен Тобі, Отче, - то запиши це на Мій рахунок". Ісус Христос на хресті спокутував вину за мої та ваші гріхи. І це чудове послання дає нам змогу побачити все це.

"Я, Павло, написав своєю рукою: я тобі оплачу, того тобі не згадуючи, що ти й себе самого мені винен".

/Фил.19/

Господь наш Ісус Христос віддав Своє життя і пролив Свою кров для того, щоб повністю оплатити наші борги гріха.

"Так воно, брате! Я так хотів би мати в Господі цю послугу від тебе! Заспокой у Христі моє серце!"

/Фил.20/

Павло просить за Онисима.

"Пишу тобі в повній надії на твою слухняність - певний, що зробиш те, чого прошу".

/Фил.21/

Павло висловлює свою впевненість у тому, що відчуває, що Филімон навіть зробить більше від того, що він може попросити.

"А заразом приготуй мені помешкання, бо надіюся, що завдяки вашим молитвам буду дарований вам".

/Фил.22/

І закінчується це чудове Послання такими словами:

"Вітає тебе Епафр, мій товариш по неволі в Ісусі Христі, Марко, Аристарх, Димас і Лука - мої співробітники. Благодать Господа Ісуса Христа з вашим духом! Амінь".

/Фил.23-25/

Цей чудовий невеликий лист завершується особистими привітаннями до щирих друзів.

Але Дух Святий через це коротке послання відтворює нам чудову картину відношення Ісуса Христа до нас, бідних грішників. Він заступається за нас і дарує Своє спасіння не по наших ділах, а по великій благодаті Своїй.

Ми прощаємося з вами. До нових зустрічей в ефірі, дорогі наші друзі.